

PLAN RADA
HRVATSKE AKREDITACIJSKE AGENCIJE (HAA)
ZA 2017. GODINU

Plan rada Hrvatske akreditacijske agencije za 2017. godinu prihvatilo je Upravno vijeće HAA
19. siječnja 2017. godine.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
I. UVOD	3
II. FINANCIJSKA SREDSTVA	7
III. PLAN RADA	8
1. Provedba akreditacijskih postupaka	
1.1. Provedba redovnih nadzora nad akreditiranim tijelima	
1.2. Provedba ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije	
1.3. Provedba ocjenjivanja prema novim prijavama za akreditaciju	
1.4. Provedba ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije	
2. Sustav upravljanja HAA	
2.1. Nova organizacija i sistematizacija poslova	
2.2. Održavanje i razvoj sustava upravljanja HAA prema HRN EN ISO/IEC 17011	
3. Jačanje administrativnih kapaciteta te održavanje i unapređenje kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA	
3.1. Jačanje administrativnih kapaciteta (Zaposlenici HAA i ocjenitelji HAA)	
3.2. Održavanje i unapređenja kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA	
4. Razvoj akreditacijske djelatnosti	
4.1. Priprema za ocjenjivanja prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama	
4.2. Razvoj i implementacija novih akreditacijskih shema	
5. Održavanje i unapređenje suradnje s tijelima državne uprave i drugim zainteresiranim stranama	
5.1. Održavanje i razvoj suradnje s tijelima državne uprave te osiguravanje relevantnih informacija iz područja akreditacije	
5.2. Održavanje i razvoj suradnje s institucijama infrastrukture za kvalitetu i strukovnim udrugama	
6. Održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije	
6.1. Članstvo u međunarodnim organizacijama za akreditaciju	
6.2. Bilateralna suradnja u području akreditacije	
6.3. Međunarodni projekti u području akreditacije	
7. Osiguravanje javnosti rada, promocije akreditacije	
7.1. Održavanje i unapređenje javnosti rada i promidžbenih aktivnosti HAA	
IV. ZAKLJUČAK	16

I. UVOD

Plan rada HAA za 2017. godinu temelji se na zakonskim i drugim dokumentima i obvezama kako slijedi:

- Zakon o akreditaciji (NN 158/2003, 75/2009, 56/2013)
- Uredba o osnivanju Hrvatske akreditacijske agencije (NN 158/2004, 44/2005, 30/2010)
- Statut Hrvatske akreditacijske agencije (NN 76/2005, 96/2009, 52/2010)
- EU Uredba o akreditaciji i nadzoru nad tržištem br. 765/2008
- Strateški plan Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta od 2017. do 2019. godine
- propisi iz nadležnosti tijela državne uprave koji se odnose na područja vezana za: industrijske proizvode, građevinarstvo, hranu, zaštitu okoliša, zaštitu potrošača i zaštitu zdravlja građana
- upute i preporuke međunarodnih organizacija za akreditaciju – Europske organizacije za akreditaciju (EA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF)
- dokumentima sustava upravljanja HAA usklađenim sa zahtjevima međunarodne norme za akreditacijska tijela prema normi HRN EN ISO/IEC 17011,

Djelatnost HAA

Sukladno Zakonu o akreditaciji i Uredbi Vlade RH o osnivanju, Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) obavlja sljedeće poslove:

- akreditacija ispitnih, umjernih i medicinskih laboratorija,
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba za potvrđivanje proizvoda,
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba za potvrđivanje sustava upravljanja
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba za potvrđivanje osoba,
- akreditacija pravnih ili fizičkih osoba koje obavljaju tehnički nadzor/inspekciju
- akreditacija organizatora ispitivanja sposobnosti
- akreditacija pravnih osoba koje obavljaju poslove verifikacije za stakleničke plinove (GHG)
- akreditacija pravnih osoba koje obavljaju poslove verifikacije u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja (EMAS)
- druga ocjenjivanja ili potvrđivanja osposobljenosti za provođenje postupaka ocjenjivanja sukladnosti, uključujući utvrđivanje ispunjavanja zahtjeva za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s propisima za ocjenjivanje sukladnosti za pravne ili fizičke osobe.

Osnovni podaci o HAA

HAA je osnovana Uredbom Vlade Republike Hrvatske o osnivanju HAA (NN 158/2004, 44/2005 i 30/2010), na temelju Zakona o akreditaciji (NN 158/2003, 75/2009, 56/2013).

HAA je neovisna i neprofitna javna ustanova koja obavlja poslove nacionalnog akreditacijskog tijela Republike Hrvatske. HAA je sa samostalnim radom započela 2005. godine, a nastala je reorganizacijom Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM) koja je provedena temeljem obveza Republike Hrvatske iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Temeljem navedene obveze doneseni su i novi zakoni usklađeni s pravnom stečevinom EU u području slobode kretanja roba, a koji se odnose na područje tehničke infrastrukture za kvalitetu. Potpuno funkcioniranje neovisnih institucija infrastrukture kvalitete bio je, među ostalim, jedan od preuvjeta za zatvaranje pregovora s Europskom unijom o Poglavlju 1. Sloboda kretanja roba. **Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. g. HAA je notificirana Europskoj komisiji i drugim državama članicama kao hrvatsko nacionalno akreditacijsko tijelo u skladu s EU Uredbom o akreditaciji i nadzoru nad tržištem br. 765/2008.**

Sjedište HAA nalazi se na adresi Ulica grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sjedište HAA određeno je Uredbom Vlade RH o osnivanju HAA. Navedeni prostor HAA-u je dodijeljen u

procesu reorganizacije DZNM-a, odnosno Elaboratom o diobi između Državnog zavoda za mjeriteljstvo, Hrvatskog zavoda za norme i HAA.

HAA predstavlja Republiku Hrvatsku u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju i sudjeluje u njihovoj radu. HAA je pod stalnim nadzorom Europske organizacije za akreditaciju (EA) koja provodi periodične evaluacije nad radom HAA i provjerava udovoljava li HAA zahtjevima navedene Uredbe (EC) 765/2008 i norme za akreditacijska tijela HRN EN ISO/IEC 17011. HAA je nakon završene zahtjevnice početne trogodišnje evaluacije od strane EA potpisala (29. travnja 2010.) **Multilateralni sporazum o priznavanju jednakosti akreditacije s EA (EA MLA)** za 6 akreditacijskih shema i to: akreditaciju ispitnih (uključivo i medicinskih laboratorija) i umjernih laboratorija, zatim inspekcijskih tijela te certifikacijskih tijela koja certificiraju proizvode, osoblje, sustave upravljanja kvalitetom i okolišem te naknadno za područje akreditacije verifikatora stakleničkih plinova (3. listopada 2014.). Slijedom toga zaključen je i **Sporazum o uzajamnom priznavanju akreditacije (MRA)** s Međunarodnom organizacijom za akreditaciju laboratorija (ILAC) za područje laboratorija 29. travnja 2010. i za područje inspekcije 2012.

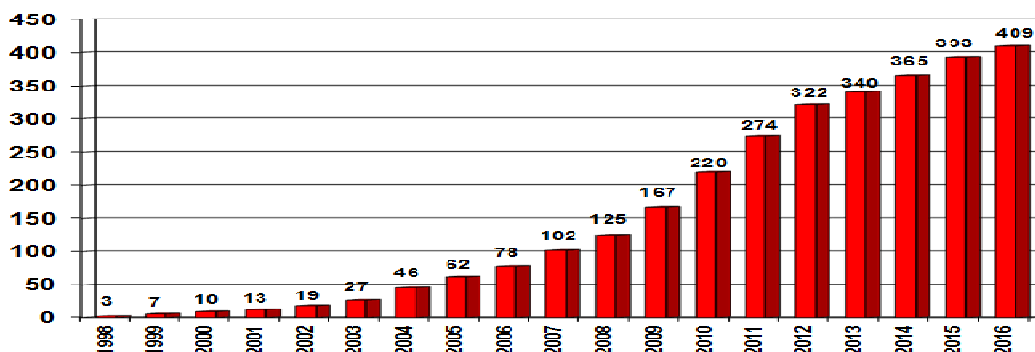
U narednim nadzornim evaluacijama od strane EA (2012., 2015.), HAA je uspjela dokazati kompetentnost i usklađenost rada sa zahtjevima Uredbe 765/2008 i norme ISO/IEC 17011 te je slijedom toga zadržala status potpisnice navedenih međunarodnih sporazuma.

Navedeni međunarodni sporazumi osiguravaju međunarodno prihvaćanje certifikata, izvještaja o ispitivanju i inspekciji, verifikaciji izdanih od strane akreditiranih tijela te izravno utječu i podupiru konkurentnost nacionalnoga gospodarstva jer dobavljačima omogućava da svoje proizvode ili usluge ne moraju ponovno ocjenjivati u svakoj zemlji na čije tržište stavljaju svoje proizvode.

Nadalje, HAA je uspostavila **akreditacijsku shemu za verifikatore u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja (EMAS)**, čiji proces evaluacije je također uspješno završen te je od 15. travnja 2016. godine priznata u svim zemljama članicama Europske unije i EFTA-e. Navedena akreditacijska shema uspostavljena je temeljem zahtjeva Ministarstva zaštite okoliša i prirode, a u skladu sa zahtjevima Uredbe (EZ) br. 1221/2009 o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te Uredbe Vlade RH o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje (EMAS) (NN br 77/2014). HAA je nakon završetka razvoja navedene akreditacijske sheme od 1. ožujka 2016. godine započela sa zaprimanjem upita i prijava za akreditaciju zainteresiranih strana prema zahtjevima Uredbe (EC) br. 1221/2009. Na taj način HAA je pridonijela da Republika Hrvatska ispuni zadaću vezanu uz provedbu Uredbe (EC) br. 1221/2009, a koja se odnosi na akreditaciju i poslove iz nadležnosti HAA.

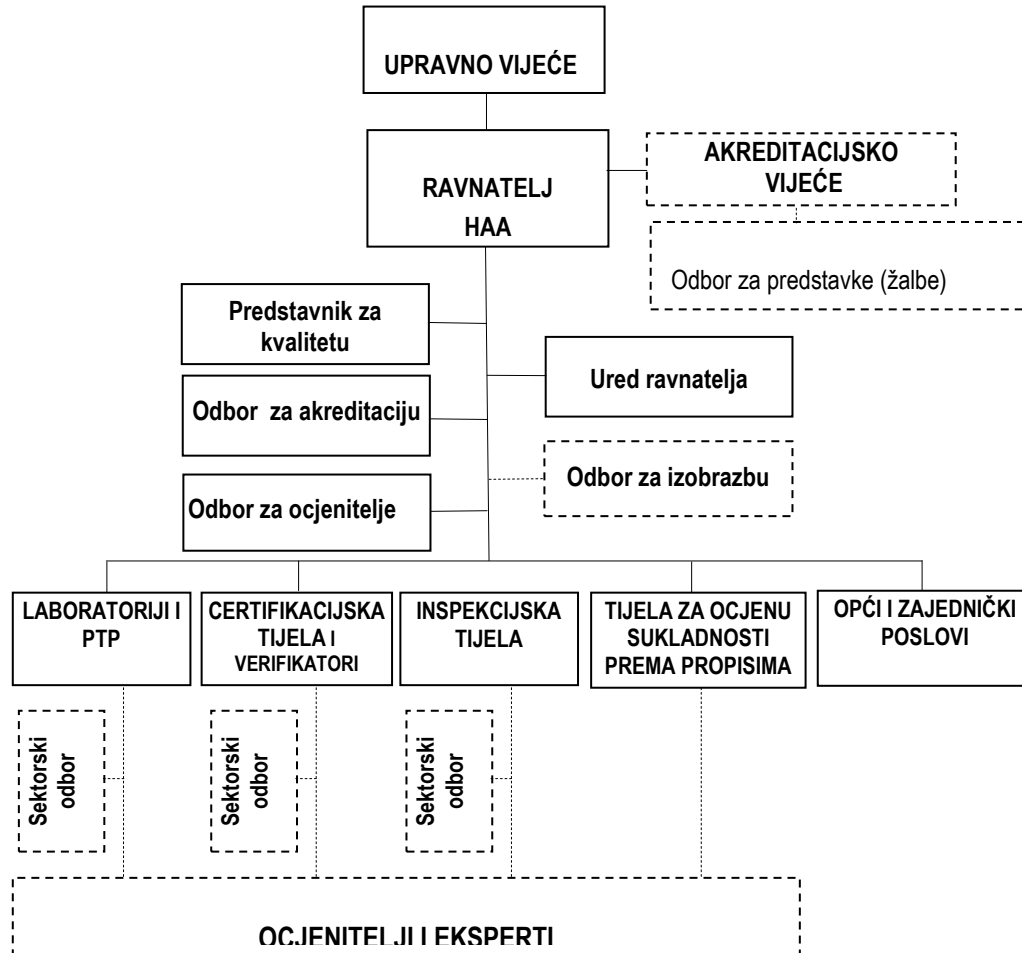
Broj dodijeljenih akreditacija u Republici Hrvatskoj:

Broj akreditacija po godinama (kumulativno)
stanje 2016-12-05

Organizacija HAA i ljudski resursi

HAA je ustrojena i u cijelosti zadovoljava zahtjeve međunarodne norme za akreditacijska tijela HRN EN ISO/IEC 17011:2005. U skladu sa zahtjevima navedene norme uspostavljen je sustav upravljanja poslovanjem HAA kojim se jamči **neovisnost, nepristranost i kompetentnost u pružanju akreditacijskih usluga.**

Slika 2. Organizacijska shema Hrvatske akreditacijske agencije

Legenda:

Stalno osoblje HAA   Stalno osoblje HAA i vanjski suradnici

HAA ima ukupno 27 stalnih zaposlenika (stanje na dan 2016-12-05) od kojih je 23 s VSS diplomom (1 dr.sc., 1 mr.sc.), 1 VŠŠ i 3 SSS. Formalno obrazovanje HAA zaposlenika pokriva 20 područja tehničkih i prirodnih znanosti i to: elektrotehniku, strojarstvo, brodogradnju, fiziku, agronomiju, biologiju, prehrambenu tehnologiju, kemiju, biotehnologiju, tekstilnu tehnologiju, građevinarstvo i ekonomiju. Navedeni opseg i brojnost tehničkih i prirodnih znanosti koje pokrivaju HAA zaposlenici omogućuje interdisciplinarni pristup rješavanju problema i odrađivanja akreditacijskih poslova. Svi zaposlenici HAA u svakodnevnom radu služe se engleskim jezikom u govoru i pismu.

HAA također ima i 306 vanjska suradnika koji su u Registar ocjenitelja HAA (stanje na dan 2016-12-30) registrirani kao vodeći ocjenitelji, ocjenitelji i eksperti (jedna osoba može biti angažirana u više akreditacijskih shema ako je za to osposobljena). Oni su stručnjaci/eksperti u pojedinim područjima i angažiraju se u postupcima ocjenjivanja tijela za ocjenu sukladnosti (npr. elektrotehnika, strojarstvo, građevinarstvo, hrana, zaštita zraka, vode, tla i dr.) i s obzirom na njihovu stručnost neophodni su za ocjenu stručnih poslova koji se prijavljuju za akreditaciju. Navedeni stručnjaci, nakon provjere kompetencija, sukladno

zahtjevima međunarodne norme HRN EN ISO/IEC 17011, upisani su u Registar ocjenitelja HAA i nad njima se provodi stalni monitoring.

HAA posluje kao i druga nacionalna akreditacijska tijela sa stalnim zaposlenicima (voditelji postupaka i uglavnom vodeći ocjenitelji) te vanjskim suradnicima (vodeći i stručni ocjenitelji i eksperti).

Stalni zaposlenici HAA i vanjski suradnici u Registru ocjenitelja HAA upisani su kao: 25 vodećih ocjenitelja, 88 stručnih ocjenitelja i 231 ekspert po pojedinim područjima (stanje 2016-12-30). Broj eksperata i ocjenitelja stalno se mijenja s obzirom na proširenje područja aktivnosti HAA i povećanje broja prijava za akreditaciju u postojećim područjima. Stalni zaposlenici HAA obavljaju i poslove voditelja akreditacijskih postupaka (takav status trenutno ima 17 zaposlenika HAA).

Plan rada HAA za 2017. godinu u službi je ostvarenja misije i vizije HAA koje su definirane u *Strategiji daljnjeg razvoja i napretka HAA*.

MISIJA

Osiguravanje stabilnog i kontinuiranog rada na provedbi vjerodostojnog (stručnog, nepristranog i neovisnog) sustava akreditacije u Republici Hrvatskoj sukladno europskim i međunarodnim pravilima.

HAA pruža visoku razinu kvalitete usluga svojim korisnicima i omogućava im da se, kroz priznavanje rezultata ispitivanja, umjeravanja, inspekcije, certifikacije proizvoda, osoba i sustava upravljanja, verifikacije, punopravno uključe u međunarodnu razmjenu proizvoda, usluga i informacija.

VIZIJA

Održivo punopravno članstvo u europskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju i vjerodostojno i proaktivno predstavljanje Republike Hrvatske u tim organizacijama u svrhu stalnog jačanja konkurentske prednosti hrvatskog gospodarstva.

II . FINANCIJSKA SREDSTVA

U planu državnog proračuna za 2017. godinu HAA je, sukladno dobivenim limitima od strane nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta i Ministarstva financija, planirala na izvoru 11 Opći prihodi i primici 8.025.234 kn, a od toga za intelektualne usluge 3.000.000 kn.

U tablici su prikazani bitni pokazatelji rada HAA i osnovni financijski pokazatelji:

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj akreditacija	274	322	340	365	393	409	440
Broj stalnih zaposlenika HAA	28	25	23	21	24	27	30
Plan proračuna na dan 31.12. (nakon rebalansa) (kn)	8.646.574	7.796.851	7.062.408	6.831.692	6.200.000	7.524.000	8.025.234
Izvršenje na kontu za intelektualne usluge (kn)	2.528.544	2.419.520	2.565.286	2.642.007	2.779.300	3.223,370	3.000.000

Zbog nedostatno određenog limita u 2016. godini HAA je zatražila i u kolovozu 2016. godine dobila dodatnih 1.024.00 kn sredstava od Ministarstva financija, a potrebnih još 1.000.000 kn za intelektualne usluge dobila je u rebalansu Državnog proračuna u studenom 2016. godine od nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Rashodi HAA pokriveni su u cijelosti prihodima od akreditacije, te HAA ne opterećuje Državni proračun.

Prema dosadašnjem iskustvu i trendu i u 2017. godini očekuje se povećanje broja akreditiranih tijela. Troškove akreditacije snose u punom iznosu pravne osobe izravnom uplatom u Državni proračun. U 2017. godini očekuje se da će, kao i dosadašnjih godina, HAA ostvariti prihode koji približno pokrivaju rashode iz odobrenog plana rashoda u Državnom proračunu, odnosno da će HAA svojom djelatnošću akreditacije gotovo u cijelosti pokrivati rashode poslovanja.

III. PLAN RADA HAA

Plan poslova i zadataka HAA u 2017. godini temelji se na poslovima i zadacima koje je osnivač HAA, Vlada Republike Hrvatske, dodijelila HAA Uredbom o osnivanju.

Ključne aktivnosti u 2017. godini za HAA, a radi ostvarenja misije i vizije HAA, su kako slijedi:

- pravodobna provedba akreditacijskih postupaka (nadzornih ocjena, ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije, ocjenjivanja prema novim prijavama za akreditaciju, ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije)
- optimiziranje sustava upravljanja HAA i akreditacijskog postupka te nova organizacija i sistematizacija poslova
- jačanje administrativnih kapaciteta te održavanje i unapređenje kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA
- rad na razvoju akreditacijske djelatnosti (pripreme za ocjenjivanja prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama te razvoj i implementacija novih akreditacijskih shema)
- održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije te zadržavanje statusa potpisnice EA MLA i ILAC MRA
- osiguravanje javnosti rada i unapređenje promocije akreditacije
- osiguravanje i provedba internih i eksternih edukacija iz područja sustava upravljanja u svrhu održavanja i unapređenja kompetencija zaposlenika, vanjskih suradnik, klijenata HAA i ostalih zainteresiranih strana.

1. Provedba akreditacijskih postupaka

1.1. Provedba redovnih nadzora nad akreditiranim tijelima

Sukladno odredbama Zakona o akreditaciji (NN 158/03, 75/09, 56/13) HAA sklapa ugovore sa svakom pravnom ili fizičkom osobom koja želi dobiti akreditaciju (čl.7., st.4). Ugovori se sklapaju za cijeli akreditacijski ciklus koji traje 5 godina te je temeljem istih HAA dužna provoditi redovite godišnje nadzorne preglede kako bi pratila trajno zadovoljavanje zahtjeva relevantnih akreditacijskih normi kod klijenata.

Broj akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj je 409 (2016-12-06), a broj tijela koji su podnijeli prijavu za akreditaciju te se akreditacijski postupak nalazi u početnoj fazi je 72 (2016-12-06). Trenutno HAA ima ugovorenu 481 obvezu prema klijentima i taj broj je u stalnom porastu. Tijekom 2017. godine HAA će osigurati provođenje svih ugovornih obveza.

Redovne nadzore HAA će obavljati sukladno Pravilima za akreditaciju tijela za ocjenu sukladnosti (HAA-Pr-2/1) u akreditacijskim shemama i prema akreditacijskim normama u nastavku:

- Umjerni laboratoriji (HRN EN ISO/IEC 17025)
- Ispitni laboratoriji (HRN EN ISO/IEC 17025)
- Medicinski laboratoriji (HRN EN ISO 15189)
- Inspeksijska tijela (HRN EN ISO/IEC 17020)
- Certifikacijska tijela za proizvode (HRN EN ISO/IEC 17065)
- Certifikacijska tijela za osoblje (HRN EN ISO/IEC 17024)

- Certifikacijska tijela za sustave upravljanja kvalitetom (HRN EN ISO /IEC 17021-1)
- Certifikacijska tijela za sustave upravljanja okolišem (HRN EN ISO /IEC 17021-1)
- Organizatori ispitivanja sposobnosti (HRN EN ISO/IEC 17043)
- Verifikacijska tijela za stakleničke plinove (HRN EN ISO 14065)

HAA će izraditi Godišnji plan nadzora za 2017. godinu u siječnju 2017. Nadzori će se obavljati u skladu s navedenim planom kojim će se za svaku akreditacijsku shemu planirati vrijeme ocjene na licu mjesta, ocjeniteljska skupina i voditelji postupaka. Prilikom izrade Godišnjeg plana nadzora za 2017. godinu, gdje god bude bilo moguće, kao i do sada, primijenit će se koncept integriranog ocjenjivanja. Integriranim ocjenjivanjem predviđeno je tzv. objedinjavanje akreditacijskih postupaka kod tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja imaju akreditacije za više akreditacijskih shema. Primjerice to je značajno kod tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja rade u području ocjenjivanja sukladnosti proizvoda prema direktivama tzv. novoga pristupa, ali i u drugim područjima. Integrirano ocjenjivanje doprinijet će optimiranju korištenja ljudskih resursa – ocjenitelja HAA i smanjenju angažmana tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su u postupku akreditacije te moraju proći dva ili više postupaka ocjenjivanja za svaku akreditacijsku shemu odvojeno (optimiranje vremena trajanja postupaka i cijene postupaka).

HAA će u 2017 dopuniti cjenik akreditacijskih postupaka kod integriranog/kombiniranog, odnosno višestrukog ocjenjivanja u smislu smanjenja naknada za vođenje takvih postupaka.

1.2. Provedba ocjenjivanja u svrhu proširenja područja akreditacije

HAA će tijekom 2017. godine zaprimati prijave i provoditi ocjenjivanja proširenja područja akreditacije kod akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Ocjenjivanja proširenja područja akreditacije, kod klijenata koji to zatraže, HAA će gdje to bude bilo moguće, organizirati u okviru redovitih godišnjih nadzora. Na taj način će se utjecati na smanjenje ukupnih troškova akreditacije za klijente te na racionalno korištenje ljudskih resursa (stalnih zaposlenika HAA i vanjskih suradnika-ocjenitelja HAA).

Tijekom 2017. godine očekuje se značajniji broj prijava za proširenje područja od tijela koje provode ispitivanja električnih i strojarskih instalacija na koje se odnosi Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15) kojima se uređuju poslovi i djelatnost ispitivanja i prethodnih istraživanja.

1.3. Provedba ocjenjivanja prema novim prijavama za akreditaciju

HAA će i u 2017. godini nastaviti zaprimati nove prijave za akreditaciju u svim akreditacijskim shemama i područjima. Tijekom 2017. godine HAA očekuje nastavak trenda porasta novih prijava za akreditaciju. Na osnovu dosadašnjeg iskustva i dosadašnjeg trenda rasta, u 2017. godini HAA očekuje prijave za akreditaciju od otprilike 30-ak novih klijenata, uz već zaprimljene prijave za akreditaciju koje se nalaze u početnoj fazi postupka akreditacije i klijente kojima još nije dodijeljena početna akreditacija. S tim u vezi HAA će i dalje nastaviti aktivno pratiti kretanja hrvatskog gospodarstva, kao i zakonodavne aktivnosti tijela državne uprave te temeljem tih saznanja pripremati se za potencijalne klijente u novim područjima kako bi brže i učinkovitije odgovorili na sve nove zahtjeve za akreditaciju.

Značajniji broj prijava za početnu akreditaciju očekuje se od tijela koje provode ispitivanja električnih i strojarskih instalacija na koje se odnosi Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15) kojima se uređuju poslovi i djelatnost ispitivanja i prethodnih istraživanja.

1.4. Provedba ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije

HAA provodi ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije u skladu s politikom i uputama Europske organizacije za akreditaciju (EA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF). Tijekom 2016. godine

HAA je imala upite za prekograničnom akreditacijom uglavnom iz Mađarske koje je morala odbiti zbog nedovoljnih kapaciteta.

Tijekom 2017. godine HAA će provesti sljedeća ocjenjivanja u okviru prekogranične akreditacije:

- nadzorno ocjenjivanje umjernog laboratorija prema zahtjevima ISO/IEC 17025 u Crnoj Gori
- nadzorno ocjenjivanje certifikacijskog tijela za sustave upravljanja kvalitetom i okolišem prema zahtjevima ISO/IEC 17021-1 u Bosni i Hercegovini
- nadzorno ocjenjivanje ispitnog laboratorija prema zahtjevima ISO/IEC 17025 u Bosni i Hercegovini
- nadzorno ocjenjivanje medicinskog laboratorija prema zahtjevima ISO 15189 u Republici Sloveniji
- nadzorno ocjenjivanje inspeksijskog tijela prema zahtjevima ISO/IEC 17020 na Kosovu
- nadzorno ocjenjivanje certifikacijskog tijela za sustave upravljanja kvalitetom prema zahtjevima ISO/IEC 17021-1 u Republici Hrvatskoj, za potrebe Akreditacijskog tijela Ujedinjenog Kraljevstva (UKAS)
- nadzorno ocjenjivanje umjernog laboratorija prema zahtjevima ISO/IEC 17025, za potrebe Akreditacijskog tijela Slovenske akreditacije (SA).

Kao i do sada, tako i u 2017. godini ukoliko HAA zaprimi dodatne prijave za akreditaciju od tijela za ocjenjivanje sukladnosti čija sjedišta su izvan Republike Hrvatske, prije odluke o prihvaćanju prijave za akreditaciju napraviti će se ocjena HAA resursa te će se zatražiti suglasnost nacionalnog akreditacijskog tijela zemlje iz koje tijelo dolazi sukladno načelima prekogranične akreditacije.

2. Sustav upravljanja HAA

2.1. Nova organizacija i sistematizacija poslova

U 2017. godini HAA će pristupiti izradi prijedloga nove organizacije i sistematizacije poslova uzevši pri tome u obzir potrebe za akreditacijom u hrvatskom gospodarstvu (područje akreditacije i broj institucija) i najbolju europsku praksu. Nastavno, s tim u vezi HAA će uskladiti i opće akte o poslovanju.

Trenutna organizacija HAA osmišljena je 2005. godine prilikom osnivanja HAA i odgovarala je tadašnjim potrebama i okolnostima. Dosadašnjim ustrojem HAA pojedini odjeli zaduženi su za uspostavu i održavanje pojedinih akreditacijskih shema, sudjelovanje u radu pojedinih tehničkih odbora EA te praćenje i implementiranje novina relevantnih za pojedinu akreditacijsku shemu. Organizacija temeljena na akreditacijskim shemama osigurala je podjednak razvoj svih akreditacijskih shema te je omogućila potpisivanja EA MLA za sve akreditacijske sheme.

Okolnosti vezane uz akreditacijske poslove u potpunosti su se promijenile u odnosu na 2005. godinu i to naročito:

- broj akreditiranih tijela u 2005. godine bio je 62, a 2016. godine je 409
- Republika Hrvatska je punopravni član Europske unije od 2013. godine. Svi tehnički propisi usklađeni su s regulativom Europske unije te se u potpunosti primjenjuju.
- većina tehničkih propisa zahtjeva akreditaciju kao osiguranje kompetentnosti prije ovlaštenja od strane nadležnih tijela državne uprave.
- preferirajući dokaz kompetentnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti koji rade u reguliranom području u svrhu prijavljivanja („notifikacije“) Europskoj komisiji tijela je akreditacija
- sve veći broj klijenata ima višestruke akreditacije koje zahtijevaju drugačiji pristup i organizaciju posla.

Cilj novog organizacijskog ustroja HAA kvalitetna je prilagodba novim zahtjevima okruženja/tržišta/klijenata, odnosno povećanje efikasnosti rada HAA, s obzirom na sve veći broj akreditiranih nad kojima treba obaviti redoviti godišnji nadzor u akreditacijskom ciklusu od 5 godina i stalno povećanje broja novih prijava za akreditaciju te zahtjeve za akreditaciju u više akreditacijskih shema koje su primjenjive za ocjenjivanje sukladnosti industrijskih proizvoda prema modulima određenih tehničkim propisom.

Novi organizacijski ustroj osigurat će u narednom periodu pravovremeno provođenje akreditacijskih poslova, razvoj akreditacijske djelatnosti te infrastrukturu kako bi HAA i dalje mogla biti stručna potpora tijelima državne uprave.

Prijedlog novog organizacijskog ustroja napraviti će se vodeći računa o svim pravnim, financijskim te zahtjevima Uredbe (EC) o akreditaciji i nadzoru nad tržištem (765/2008) i zahtjevima međunarodne norme za akreditacijska tijela ISO/IEC 17011.

2.2. Održavanje i razvoj sustava upravljanja HAA prema HRN EN ISO/IEC 17011

Prema zahtjevima međunarodne norme za akreditacijska tijela održavanje i unaprjeđenje uspostavljenog sustava upravljanja obveza je svih akreditacijskih tijela koje su ustrojene i djeluju prema zahtjevima navedene norme. S tim u vezi HAA će u 2017. godini:

- provesti redovitu unutarnju neovisnu ocjenu,
- provesti redovitu upravinu ocjenu,
- planirati i provesti preventivne radnje temeljene na rezultatima UNO HAA u 2016 te tijekom rada HAA,
- izraditi plan i pripremiti se za parcijalnu evaluaciju HAA krajem 2017.godine od strane tima EA sukladno odluci EA Odbora za multilateralne sporazume (MAC) od 10/2016
- izraditi Plan i pokrenuti proces osuvremenjivanja sustava upravljanja HAA i optimizacije temeljnog akreditacijskog procesa
- izraditi plan implementacije novog izdanja norme HRN EN ISO/IEC 17011 čije izdanje se očekuje u 2017.godini
- izraditi Plan aktivnosti implementacije novog izdanja norme HRN EN ISO/IEC 17025 čije izdanje se očekuje u 2017. godini

Nadalje, sukladno međunarodnim zahtjevima za akreditacijska tijela sadržanim u normi HRN EN ISO/IEC 17011 u HAA su osnovana i djeluju savjetodavna i stručna tijela kojima će HAA i tijekom 2017. godine osigurati uvjete za rad i to:

- Akreditacijsko vijeće i ad hoc radno tijelo Odbor za predstavke,
- Odbor za akreditaciju,
- Odbor za ocjenitelje,
- Odbor za izobrazbu,
- Sektorski odbor za laboratorije i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora
- Sektorski odbor za certifikacijska tijela i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora
- Sektorski odbor za nadzorna/inspekcijska tijela i radne skupine koje djeluju u okviru Odbora
- Projektni tim za održavanje i unaprjeđenje sustava upravljanja HAA

Vezano uz potrebu unaprjeđenja sustava upravljanja u HAA će se u 2017. godini osnovati 2 Projektna tima i to:

- Projektni tim za optimizaciju akreditacijskog postupka
- Projektni tim za razvoj informacijskog sustava HAA

Rezultati rada ovih projektnih timova bit će podloga za reorganizaciju/preustroj HAA kao i zahtjevi novog izdanja norme ISO/IEC 17011 koja se očekuje u 2017. godini.

3. Jačanje administrativnih kapaciteta te održavanje i unapređenje kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA

3.1. Jačanje administrativnih kapaciteta

Stalno osoblje (zaposlenici) HAA

S obzirom na kontinuirani rast broja novih prijava za akreditaciju za oko 10% godišnje i shodno tome povećani opseg posla HAA ima potrebu kontinuiranog jačanja administrativnih kapaciteta. S tim u vezi, HAA će u 2017. godini od nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta zatražiti dopuštenje za zapošljavanje 3 nova djelatnika u okviru sistematiziranih radnih mjesta i u okviru raspoloživih financijskih sredstava.

Ocjenitelji HAA

HAA će u 2017. godini osigurati dovoljan broj kompetentnih vodećih ocjenitelja, ocjenitelja i eksperata kako bi u roku završila započete akreditacijske postupke, nadzore i kako bi mogla uzeti u rad sve nove zahtjeve za akreditaciju. HAA će u područjima u kojima to bude bilo moguće strane ocjenitelja zamijeniti domaćim stručnjacima/ocjeniteljima.

3.2. Održavanje i unapređenja kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA

S ciljem održavanja i unapređenja kompetencija zaposlenika i ocjenitelja HAA će u 2017. godini osigurati dostatan broj ciljanih izobrazbi (vanjskih i internih), razmjena iskustva ocjenitelja, a zaposlenicima omogućiti sudjelovanje u radu Odbora i tehničkih mreža EA te na stručnim konferencijama i savjetovanjima radi održavanja kompetentnosti, odnosno unapređenja znanja. EA je glavni izvor znanja za djelatnost akreditacije, a sudjelovanjem u radnim tijelima EA ne samo obveza nego i preduvjet daljnjeg razvoja i zadržavanja statusa potpisnika EA MLA. Sukladno zahtjevima sustava upravljanja HAA će izraditi detaljan Plan izobrazbe osoblja za 2017. godinu.

4. Razvoj akreditacijske djelatnosti

4.1 Priprema za ocjenjivanja prema novim izdanjima i novim akreditacijskim normama

Tijekom 2017. godine očekuje se objavljivanje novog izdanja norme ISO/IEC 17025. HAA će s tim u vezi poduzeti preliminarne pripreme za ocjenjivanje prema novom izdanju norme (izobrazba HAA osoblja, vodećih ocjenitelja) te će izraditi plan aktivnosti implementacije novog izdanja norme ISO/IEC 17025 u HAA sustav upravljanja.

4.2 Razvoj i implementacija novih akreditacijskih shema

Tijekom 2017. godine HAA će razmotriti u suradnji s nadležnim ministarstvima potrebu i donijeti odluku o razvoju i implementaciji novih akreditacijskih shema u području akreditacije certifikacijskih tijela (ISO/IEC 17021, ISO 17065) i to za:

- akreditaciju certifikacijskih tijela za certifikaciju sustava upravljanja sigurnošću hrane (ISO 22000)
- akreditaciju certifikacijskih tijela za certifikaciju sustava upravljanja sigurnosti i zaštitom na radu (OHSAS 18001)
- akreditaciju certifikacijskih tijela za certifikaciju sustava učinkovitim upravljanjem energijom (ISO 50001)
- akreditaciju certifikacijskih tijela za certifikaciju sustava upravljanja protiv podmićivanja (ISO 37001)
- akreditaciju certifikacijskih tijela za certifikaciju sustava upravljanja informatičkom sigurnošću (ISO 27001)

- akreditaciju certifikacijskih tijela za proizvode i za sustave upravljanja za provedbu postupaka ocjenjivanja sukladnosti (moduli) za područja za koje još nije bilo postupaka, a iskazuje se interes (npr. direktiva za interoperabilnost željezničkih sustava i druge direktive)
- akreditacija certifikacijskih tijela za certificiranje davatelja usluga elektroničkog potpisa prema Zakonu o provedbi Uredbe o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu (Uredba eIDAS).

5. Održavanje i unapređenje suradnje s tijelima državne uprave i drugim zainteresiranim stranama

5.1. Održavanje i razvoj suradnje s tijelima državne uprave te osiguravanje relevantnih informacija iz područja akreditacije

HAA kao nacionalno akreditacijsko tijelo, od svog osnivanja pruža potporu tijelima državne uprave u provedbi tehničkih propisa u raznim područjima:

- Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta – industrijski proizvodi
- Ministarstvu poljoprivrede – službena kontrola hrane, proizvodi iz ekološke proizvodnje i proizvodi s oznakama zemljopisnog podrijetla i izvornosti; veterinarska djelatnost; vino; maslinova ulja; vodo-nepropusnost građevina za odvodnju, površinske, podzemne i otpadne vode
- Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja – građevni proizvodi, elektrotehničke i strojarske instalacije, oprema i postrojenja u građevinama
- Ministarstvu zdravstva – propisi za zaštitu zdravlja, buka, zaštita od neionizirajućeg zračenja, medicinski proizvodi i igračke, voda za ljudsku potrošnju, medicinski laboratoriji
- Ministarstvu zaštite okoliša i energetike – zaštita okoliša: kvaliteta zraka i emisije onečišćujućih tvari u zrak, tlo, staklenički plinovi, EMAS, tekuća naftna goriva, gospodarenje otpadom
- Ministarstvu financija – automati i stolovi za igre na sreću
- Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture – elektromagnetska kompatibilnost, radiofrekvencijska i telekomunikacijska oprema, interoperabilnost željeznica
- Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava – osobna zaštitna oprema
- Ministarstvu unutarnjih poslova – ATEX, pirotehnička sredstva, eksplozivi za civilnu uporabu, forenzika
- Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost – zaštita od ionizirajućeg zračenja
- Državnom zavodu za mjeriteljstvo – zakonita mjerila (vodomjeri, mjerila temperature, tlaka, mjerni uređaji za istakanje motornih goriva, plinomjeri)

HAA će i u 2017. godini nastaviti suradnju s tijelima državne uprave i drugim zainteresiranim stranama na održavanju uspostavljenog sustava ocjenjivanja sukladnosti i uspostavi sustava ocjenjivanja sukladnosti u novim područjima, odnosno provođenju akreditacijskih postupaka tijela za ocjenjivanje sukladnosti kojima nadležna tijela državne uprave daju ovlaštenja za provedbu tehničkih propisa. Nove akreditacijske sheme i nova područja aktivnosti HAA će razvijati u bliskoj suradnji s tijelima državne uprave. Suradnja s tijelima državne uprave odvijat će se po svim točkama Plana rada za 2017. godinu ovisno o nadležnostima.

5.2. Održavanje i razvoj suradnje s institucijama infrastrukture za kvalitetu i strukovnim udrugama

HAA će kao i dosadašnjih godina nastaviti suradnju s institucijama infrastrukture za kvalitetu (DZM, HMI, HZN) kao i gospodarstvenim (HGK, HOK, HUP i dr.) i strukovnim udrugama (CROLAB, HMD, HDK, HDMK i dr) na organizaciji stručnih skupova i sudjelovanjem

stručnim priložima radi promocije akreditacije i tumačenja uloge akreditacije u ocjenjivanju sukladnosti proizvoda i procesa te provedbi tehničkih propisa koji obvezuju proizvođače.

6. Održavanje i unapređenje međunarodne suradnje u području akreditacije

6.1. Članstvo u međunarodnim organizacijama za akreditaciju

Europska organizacija za akreditaciju (EA)

HAA je punopravna članica EA od 2005. godine.

Obveza međunarodne suradnje odnosno ispunjenje zahtjeva za potpisivanje Multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije (MLA) u EA obveza je koja za nacionalna akreditacijska tijela proizlazi iz Uredbe (EC) o akreditaciji i nadzoru nad tržištem (765/2008). HAA je potpisnica EA MLA za sve akreditacijske sheme od 2010. godine te dodatno za verifikatore stakleničkih plinova od 2014. godine. HAA je pod stalnim nadzorom EA koja provodi periodične evaluacije rada HAA.

Nakon završene posljednje evaluacije rada HAA u 10/2016 EA MAC donio je odluku o provedbi izvanredne evaluacije u HAA krajem 2017. godine radi provjere financijske i kadrovske neovisnosti HAA (zahtjev Uredbe Europske unije 765/2008 i zahtjev norme HRN EN ISO/IEC 17011), a sljedeću redovnu re-evaluacija rada HAA u punom opsegu (za sva akreditacijska područja) provest će krajem 2019. godine.

S tim u vezi, glavna zadaća HAA u suradnji s nadležnim Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta je pripremiti se za parcijalnu evaluaciju koja će se održati krajem 2017. godine te dokazati evaluatorima neovisnost i zadržati status potpisnice EA MLA.

HAA će i u 2017. godini sukladno obvezama za nacionalna akreditacijska tijela nastaviti pratiti i aktivno sudjelovati u radu svih Odbora i radnih skupina EA i to: Generalne skupštine (EA GA), Vijeća za multilateralne sporazume (EA MAC), Odbora za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC), Odbora za certifikaciju (EA CC), Odbora za inspekciju (EA IC), Odbora za laboratorije (EA LC), Odbora za promidžbu i komunikacije (EA CPC) te radnim skupinama i drugim ad hoc stručnim skupinama.

Jednako će takvo biti i sudjelovanje HAA u radu europskih institucija u zakonskom području verifikacije emisija stakleničkih plinova.

Nadalje, HAA zaposlenik kojeg je EA školovala za evaluatora, sukladno preuzetim obvezama, tijekom 2017. godine nastaviti će aktivno sudjelovati u evaluacijama drugih nacionalnih akreditacijskih tijela koje su članice EA.

HAA će u 2017. prijaviti EA nove kandidate za EA MLA evaluatore.

Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (ILAC)

HAA je punopravna članica i potpisnica ILAC MRA za akreditaciju ispitnih i umjernih laboratorija od 2010. godine, a za akreditaciju inspekcijskih tijela od 2012. godine. HAA je obavezna primjenjivati i postupati u radu u skladu s uputama i smjernicama ILAC-a te aktivno sudjelovati u donošenju odluka u ILAC-u (putem glasanja) za dokumente i prijedloge. HAA će navedenu obavezu nastaviti izvršavati i tijekom 2017. godine.

Međunarodni akreditacijski forum (IAF)

HAA će u 2017. godini ponovno provesti analiza te donijeti odluka o opravdanosti podnošenja zahtjeva za članstvo i potpisivanje Multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije s IAF-om, IAF MLA, a uzimajući u obzir broj akreditiranih certifikacijskih organizacija u Republici Hrvatskoj (26 certifikacijskih tijela za proizvode, 7 certifikacijskih tijela za sustave upravljanja kvalitetom i okolišem, 5 certifikacijska tijela za osoblje) i financijske obveze prema Međunarodnom akreditacijskom forumu (IAF). U međuvremenu će HAA, kao i prijašnjih godina, nastaviti postupati i primjenjivati smjernice za rad IAF-a.

6.2. Bilateralna suradnja u području akreditacije

HAA ima zaključene sporazume o suradnji s 11 nacionalnih akreditacijskih tijela i to: ATCG (Crna Gora), ATS (Srbija), BATA (Bosna i Hercegovina), BAS (Bugarska), CAI (Češka), DAK (Kosovo), MOLDAC (Moldavija), NAH (Mađarska), IARM (Makedonija), SA (Slovenija) i NAAU (Ukrajina).

Bilateralni sporazumi o suradnji prvenstveno se odnose na suradnju u organiziranju zajedničkih izobrazbi, razmjeni ocjenitelja te razmjeni iskustva u provedbi ocjenjivanja i akreditacijskih postupaka u cjelini. HAA će u 2017. godini temeljem i u okviru potpisanih sporazuma nastaviti surađivati s drugim nacionalnim akreditacijskim tijelima.

6.3. Međunarodni projekti u području akreditacije

Nakon ocjene resursa i kapaciteta, HAA će se tijekom 2017. godine, kao i do sada uključivati u nacionalne, regionalne i međunarodne projekte koji za cilj imaju tehničku potporu u uspostavljanju akreditacijskih sustava drugih zemalja.

HAA će i u 2017. godini nastaviti sudjelovati u provedbi Okvirnog sporazuma o partnerstvu (*Framework Partnership Agreement*) između EU i EA prema mandatima koje EA dodijeli članovima pojedinih upravnih, stručnih i projektnih radnih skupina EA.

7. Osiguravanje javnosti rada, promocije akreditacije

7.1. Održavanje i unapređenje javnosti rada i promidžbenih aktivnosti HAA

HAA će i u 2017. godini sukladno odredbi Statuta osigurati javnosti dostupne sve relevantne informacije o svom radu, a prvenstveno o akreditiranim tijelima, na internetskim stranicama www.akreditacija.hr. HAA će također osigurati logističku i informatičku podršku za održavanje e- Registra akreditiranih tijela u Republici Hrvatskoj koji se svakodnevno ažurira i objavljuje se na internetskim stranicama HAA na hrvatskom i engleskom jeziku.

Nadalje, sukladno zakonskoj obvezi HAA će kao i do sada osigurati pravovremeno odgovaranje na upite fizičkih i pravnih osoba kako iz Republike Hrvatske tako i iz inozemstva na pitanja iz područja akreditacije, a sukladno obvezama Zakona o pravu na pristup informacijama.

HAA će iskoristiti sve mogućnosti neformalne i besplatne promidžbe akreditacije kao što su:

- prisustvovanje i aktivno sudjelovanje na stručnim skupovima, konferencijama, simpozijima, seminarima i radionicama,
- prezentacija radova iz područja akreditacije i prikaz rada HAA te uloge akreditacije u međunarodnoj razmjeni proizvoda, usluga i informacija u stručnim časopisima, dnevnom i tjednom tisku, portalima koji su specijalizirani za područje kvalitete,
- prigodnim obilježavanjem Svjetskog dana akreditacije,
- brošurama o akreditaciji i drugo.

IV. ZAKLJUČAK

Glavni cilj HAA u 2017. godini održati je razinu stečene kompetentnosti te uspješno završiti parcijalni evaluacijski postupak koji će provesti EA i zadržati status potpisnice međunarodnog Multilateralnog sporazuma o priznavanju akreditacije (EA MLA) za sve akreditacijske sheme te nastaviti razvijati akreditacijsku djelatnost u skladu s potrebama hrvatskog gospodarstva. Navedeno je u službi potpore proizvođačima u stavljanju proizvoda na tržište kao i tijelima državne uprave u provedbi tehničkih propisa.

Nakon završene posljednje evaluacije rada HAA u 10/2016 EA MAC donio je odluku o provedbi izvanredne evaluacije u HAA krajem 2017. godine radi provjere financijske i kadrovske neovisnosti HAA (zahtjev Uredbe Europske unije 765/2008 i zahtjev norme HRN EN ISO/IEC 17011). S tim u vezi, glavna zadaća HAA u suradnji s nadležnim Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta je pripremiti se za parcijalnu evaluaciju koja će se održati krajem 2017. godine te dokazati evaluatorima financijsku i kadrovsku neovisnost i zadržati status potpisnice EA MLA.

Nastavno s navedenim, ključno je trajno i stabilno osigurati za HAA dostatna financijska sredstva, prostor i ljudske resurse za nesmetano obavljanje poslova nacionalne službe za akreditaciju sukladno obvezama iz EU Uredbe o akreditaciji br. 765/2008 koje je Vlada Republike Hrvatska preuzela odnosno razmotriti mogućnost promjene modela financiranja HAA koji bi omogućio fleksibilnije raspolaganje sredstvima HAA i veći stupanj samostalnosti kod financiranja i zapošljavanja.

KLASA:030-02/16-01/002
URBROJ: 569-01/3-16-2
U Zagrebu, 30. prosinca 2016.

Ravnatelj

Tihomir Babić, dipl.ing.

